

השמשות^{קט} (ולפי זה אדם אחר שאינו דר בעיר זו אינו יכול לברך כרכה זו שכיון שאינו שייך בעירוב זה על מה יברך ואינו דומה לשאר מצות שהעושה מצוה לאחרים יכול לברך על עשייתה^{קכ} מפני שהוא עושה אותה להם אבל כאן אינו עושה כלום שהעירוב נעשה כבר ממילא) אבל העיקר כמו שנתבאר למעלה שהשמש זכה להם העירוב ויברך בשעה שמוכה או הוא או הנוכה להם (ואפילו אינו דר בעיר זו).
ואם גבו העירוב ולא ברכו עליו^{קכא} ולא אמרו עליו כלום^{קכב} אין הברכה והאמירה מעכבת ומותרים למלטל מבתיים לחצר^{קכג}.

שם דין אם אשה יכולה לערב ובו סעיף אחד:

א אשתו של אדם מערכת עליו משלו שלא מדעתו^א אפילו אם מיהב^ב בה שלא לערב ואפילו אינו רגיל לערב עמהם^ג.

כמה דברים אמורים כשאוסר עליהם החצר אם לא יערב עמהם^ד כגון שאין ביתו פתוח אלא לחצר זו כלבד ואין לו דרך אחרת לצאת מביתו לרשות הרבים אלא דרך חצר זו^ה אבל אם הוא פתוח לשתי הצירות באחת הוא רגיל לצאת ולבא תדיר שאוסר עליהם ובאחת אינו רגיל לצאת ולבא תדיר^ו שאינו אוסר עליהם כלל^ז אלא שאוסר למלטל ממנה לביתו^ח באותה שרגיל בה מערכת עליו אשתו בעל כרחו ואפילו אינו רגיל לערב עמהם אבל באותה שאינו רגיל בה אינה מערכת עליו בעל כרחו אלא אם כן הוא עצמו היה רגיל לערב עמהם^ט אבל אם לא הורגל עדין לערב עמהם אינם יכולים לישול עירובו שלא מרצונו ברצון אשתו כיון שאינו אוסר עליהם^י.

והוא שגילה דעתו בפירוש שאינו רוצה אבל כל זמן שלא אמר כן בפירוש יכולה אשתו ליתן להם עירובו אע"פ שאינו אוסר עליהם ואינו רגיל לערב עמהם לפי שזמן הסתם נוח לו בעירוב אשתו^{יא}.

אבל אינה יכולה לזכות משלו לאחרים שלא בידעתו^{יב} אפילו לבני חצר שאוסר עליהם ורגיל לערב עמהם אבל יכולה היא לזכות להם ממונותיה שהוא שלה^{יג}.

ואם אין הבעל והאשה בעיר יכולים בני הבית לערב משלו^{יד} שלא בידעתו שזמן הסתם לא יקפיד עליהם והוא שאין הבית פתוח אלא לחצר אחת^{טו} שעירוב זה כודאי זכות הוא

קסו כהלקטן סי' שצג ס"ג.

קסז כהלקטן סי' תלב ס"ה.

קסח שבגין הקטש שם בשם תשובת הגאונים. ב"י ש"ס. ש"ע שם.

קסט שבלי הלקט שם. מ"א ס"ק בא.

קע ולקטן עירובי החומין ראה לקטן סי' שצג ס"א בשו"ג. ולקטן עירובי הבשילין ראה לקטן סי' תקכו ס"ה.

סימן שצז

א שחוזא עירובין פ, א. מור וש"ע.

ב רא"ש שם פ"ג ס"ט. מור וש"ע.

ג מור וש"ע. וראה ב"י שם ס"ה אשתו של אדם.

ד מור וש"ע. ממשנענות הנגרא שם.

ה נגרא שם. מור וש"ע.

ו לבוש. וראה השגות הראב"ד הל' עירובין פ"ה ה"ח.

ז רש"י שם ד"ה הא דאמר. רא"ש שם. מור וש"ע.

ח כהלקטן סי' שפ"ג ס"ט. לקטן חצר הפתוחה ל' ממונות. ט ראה רא"ש שם. קרבן נתנאל אות ט.

י שחוזא פ"ט. מור וש"ע.

יא ברייתא שם. לאוקמיהא הנגרא שם. מור וש"ע.

יב פסקי עירובין למחר"ם מרוסנבור סי' קנז. רא"ש שם. מור וש"ע. וראה גם רש"י שם ד"ה ולא שחתק.

יג תוס' שם ד"ה רגיל. פסקי עירובין ורא"ש שם. מור וש"ע.

יד מ"א ס"ק א.

טו משא"כ בשאר אדם שמערב משל בעל הבית. ברייתא

שם פ, א. רש"י שם ד"ה צריך להודיע.

הלכות עירובין שסו-שסח

תשסו

לו^ט ואין לו בו צד חובה וזכין לאדם שלא מדעתו^י אבל אם הוא פתוח לשתי הצירות אין כל אחת מהן יכולה לערב עליו משלו^י ממה שנותנים לה בני ביתו שלא ביריעתו^י כי עירוב זה איננו זכות לו ודאי כי שמא לא יחפז לערב עם הצד זו אלא עם זו ומכל מקום אם הוא רגיל לערב באחת מהן יכולה היא לערב עליו שלא מדעתו ממה שנותנים בני ביתו^י כי מן הסתם חפץ הוא בעירובה גם היום כמו עד עתה^כ.

אבל מי שעירב כבר עם בני החצר^כ ועירובו קיים^כ ואח"כ חזר בו מעירובו אין חזרתו כלום ועירובו עירוב בעל כרחו אם אוסר עליהם^כ או שרגיל לערב עמהם אבל אם אינו אוסר עליהם ואינו רגיל לערב עמהם ועירב עמהם באקראי ואח"כ חזר בו הרי נתבטל עירובו ואם רוצה לחזור ולערב צריך לחזור ולזכות בעירובו:

שסח אם אחר שעירבו נתקלקל העירוב ובו ד' סעיפים:

א עירבו ואח"כ נתקלקל העירוב ונתמעט^א משיעורו^ב קודם שנכנס השבת^ג ובא אחר מבני החצר לחקנו להוסיף עליו עד כשיעור אם בא לערב ממין הראשון אין צריך להודיע להם^ד אפילו מערב עליהם משלהם^ה ובלבד שלא ישול פתם מכותיהם שלא מדעתם אלא בני הבית יתנו לו^ו ואפילו אם כלה הראשון לגמרי ובא לערב מחדש משלהם אין צריך להודיעם^ז ואפילו מי שצריך להודיע לו בתחלת העירוב ואין מערבין בתחלה שלא מדעתו כגון שבתו פתוח לשתי הצירות^ח שאין העירוב הזה זכות לו כודאי וכמו שנתבאר בס' ש"ס^ט אין צריך להודיע לו כשנתקלקל ויחזור ומתקנים אותו שכבר נתרצה בו בתחלה מן הסתם גם עכשיו יתרצה בו^י.

אבל אם בא לערב ממין אחר^י (כגון שמתחלה היה פת חטים ועכשיו בא לעשותו מפת אורז^{יא}) אם כלה מין הראשון לגמרי צריך להודיע^{יב} לכל מי שצריך להודיע לו בתחלת עירובו^{יג} שגם עכשיו הוא בתחלת עירובו^{יד} כיון שכלה מין הראשון לגמרי ושמא לא יתרצה במין זה^{טו}.

והוא שמערב משלהם אבל אם מוכה להם משלו אין צריך להודיעם אפילו כלה מין

ב רש"י שם ד"ה נתמעט.
ג רבינו יהונתן במשנה שם, לגרסת הגהות הב"ח שם. ס"ז
ד ס"ק א. ודקלקמן סוף ס"ג.
ה ברייתא שם. מור ושליע שם.
ו רבינו יהונתן שם. מור ושליע שם.
ז ס"ז ס"ק ב. ודקלקל ס' שם.
ח נגזרא שם. מור ושליע שם.
ט ח דקלקמן במסגרת המשנה זו מוירד בחצר שבין ב' ממואות.
י רש"י במשנה שם ד"ה ואינו צריך להודיעו. לבוש ס"א.
יא ברייתא שם. מור ושליע שם.
יב ראה לעיל ס' שם ס"א.
יג נגזרא שם. מור ושליע שם.
יד ר"ף ד"ה שם פ"ז ס"ג. מנגזרא שם פא, סעי'ב. וכ"מ בשור שכתב והני גזילי בו וקאי גם על דין מתקנו ממין אחר. וכ"מ בהדיא בשי"ט ס"ז שסו דע"ז קאי בו ע"י שם ודו"ק.
טו ראה רבינו יהונתן ורע"ב במשנה שם. לבוש ס"א.

טז נגזרא שם פא, מע"ב. פסק עירובין למהר"ם טרוימברג שם. ד"ה שם. מור ושליע. וכן הדין במזכה להם משלו, דקלקמן ס' שסח ס"ב ולעיל ס' שסו סמ"ו.
יז מ"א ס"ק ג.
יח משנה שם.
יט נגזרא שם. מור ושליע.
כ גזר"ם שם בדעת רתום^א שם שנסתפקו בוה. מור ושליע.
כא ב"י ד"ה ואפילו בני הבית. ש"ע.
כב לבוש.
כג ד"ה עירובין פ"ו ס"א. רמ"א.
כד כ"ד לישב קושית המ"א ס"ה. מוש"כ כשאנו קיים אין לערב בעל כרחו, כמבואר בסור הדיעה הא' בשו"ע. וכן סתם ה"י בסי' שסח ס"ב כסדרא הראשונה. וראה לקמן ס' שסב ס"ג. קובץ רבני תורה ח"ד ע' קלו.
כה ראה משנה בריתא שעת"צ ס"ק מג.

סימן שסח

א מחנה שם עירובין פ, ב. מור ושליע ס"א.